

STADHUIS

Een neo-renaissancemonument wordt een huis van de stad.

Antwerpen (B),
2015 - 2022

status:

eerste laureaat Open Oproep,
opgeleverd.

opdrachtgever:

Stad Antwerpen
Mevr. A. Volders
T. +32 (0)3 338 51 44
F. -
E. ann.volders@stad.antwerpen.be

programma:

stadhuis (10.300 m2)

site:

Grote Markt,
B-2000 Antwerpen

budget:

€ 21.835.770,-

rol hub:

masterplan
architectuurontwerp
procesregie

partners:

origin
bureau bouwtechniek
daidalos peutz
RCR
BAS
FPC
Germaine Kruip

Het stadsbestuur wil het stadhuis opnieuw een echt 'huis van de stad' maken. De benedenverdieping wordt daarom opengesteld voor het publiek en alle schepenen en hun kabinetten komen weer onder één dak. Bovendien is dit het moment om het gebouw van meer comfort te voorzien en ook echt duurzaam te maken.

De tweede grote transitie:

De onderliggende kernvragen luiden niet minder in dan de tweede grote transitie van het historische stadhuis. Enkel vergelijkbaar met de zeer omvangrijke transitie in de 19de eeuw waarin veranderingen werden aangebracht tot diep in de ruimtelijke beleving van het gebouw. Het is belangrijk de vragen van vandaag te situeren in de cadans van verandering die het gebouw in het verleden reeds onderging.

Gelaagde samenhang:

Ondanks de reikwijdte van de transitie in de 19de eeuw behield deze het stadhuis in een staat van 'gelaagde samenhang'. Er zijn verschuivingen opgetreden, verbindingen werden herzien, accenten werden anders gelegd. Voortbouwend op de geleding en de maatverhoudingen die in origine in de Florisstijl voor het stadhuis werden bepaald,

werd een meer contemporaine neo-Vlaamse renaissance beleving gecreeerd. De oorspronkelijke structuur bleef echter leesbaar - ze werd letterlijk 'voortgezet' - en geldt tot op de dag van vandaag als het canon van het gebouw.

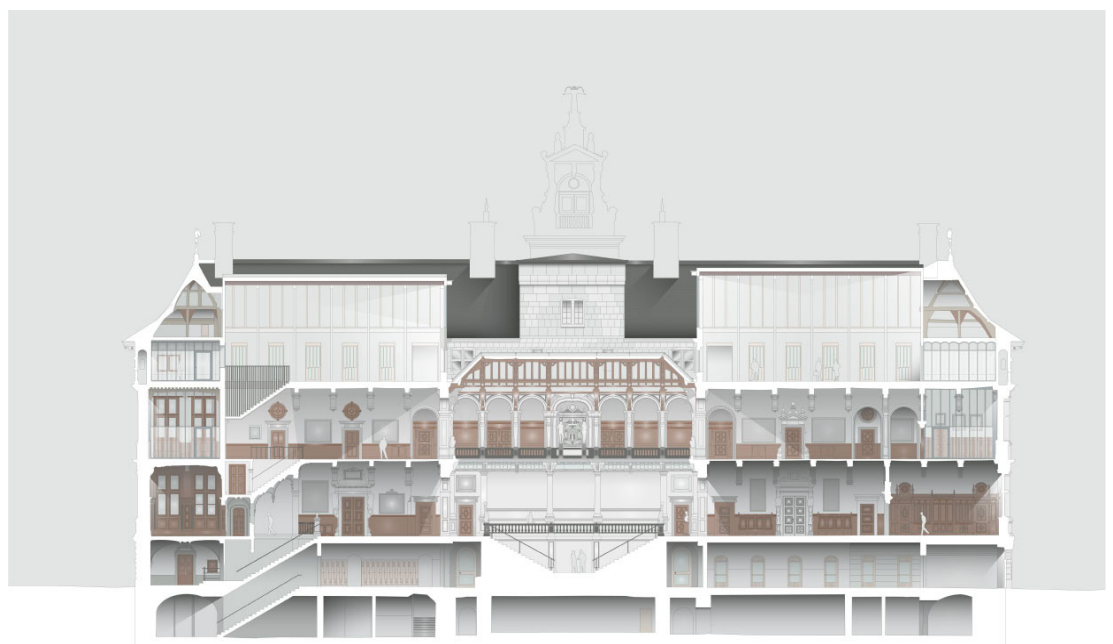
Het gebouw bepaalt de regels:

Om deze gelaagde samenhang in de voorliggende tweede grote transitie van het stadhuis te behouden en te versterken, is een aanpak nodig die vertrekt vanuit de essentie van het bestaande gebouw. Dit is wat de Portugese architect Eduardo Souto do Moura 'domesticating architecture' noemt. Een architectuur die ontstaat uit de overtuiging dat het bestaande gebouw zélf zal aangeven wat het nodig heeft, en dat antwoorden op nieuwe vragen eigenlijk reeds in de historische structuur - de code van het gebouw - bescholen liggen.

Wij stellen een 'snoeien om te bloeien' - benadering voorop. Elementen die vanuit de erfgoedbenadering storend zijn, maken plaats voor elementen die meer eer doen aan de historische structuur en het toekomstig gebruik van het gebouw. Sporadisch worden ook elementen weggenomen die vanuit de erfgoedbenadering niet storend zijn, omdat

CONCEPT SNEDE:

De tweede verdieping neemt de geleding en ritmiek over van het Schoon Verdiep en de Eerste Verdieping. Daarmee verkrijgt ze een sterke publieke identiteit en gaat ze een mentale verbinding aan met de overige verdiepingen in het gebouw.

zo ruimte vrij komt om - binnen een groot respect voor de historische continuïteit - een nieuwe status en uitgesproken beleving aan deelruimten te geven of om andere waardevolle elementen meer op de voorgrond te brengen.

Naast de volledige restauratie van het exterieur en het interieur, springen 2 ingrepen in het oog:

We reorganiseren de benedenverdieping zodat het een heldere ruimte wordt. We zorgen ervoor dat alle poorten weer open kunnen. Zo wordt die ruimte opnieuw een echte publieke plek. De hoofdtoegang komt weer

naar de Grote Markt, waar deze aansluit op de monumentale trap naar het Schoon Verdiep.

De tweede verdieping, die veel mensen nu niet kennen, maken we even belangrijk als het Schoon Verdiep. Dat is nodig want die verdieping huisvest straks ook schepenen en hun kabinetten. Centraal komen 2 dubbelhoge ruimten - de vestibules - waarlangs veel daglicht binnenvalt en je een uitzicht op de wolkenhemel en op de prachtige historische campaniletoren zal hebben.

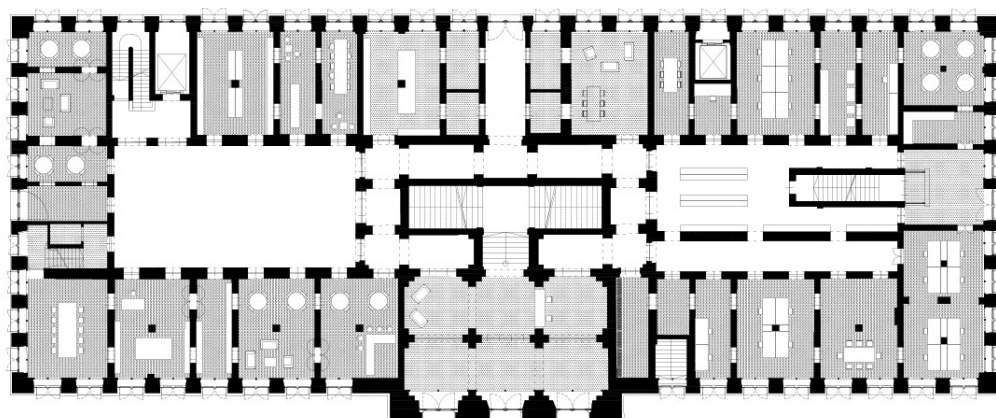
De historische hoofdentree wordt in ere hersteld. Met een verwijzing naar de (neo-)renaissance wordt deze ingericht als een robuuste overgang tussen gebouw en stad.

Op de tweede verdieping - het Verlicht Verdiep - worden twee centrale vestibules gerealiseerd. Deze zorgen voor een overvloedige daglichtinval en een scheerzicht op de historische daken en campanile.

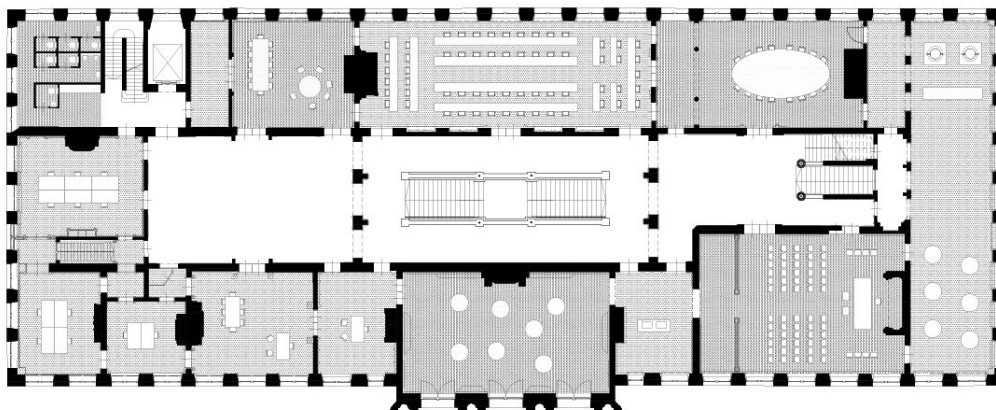

Het Schoon Verdiep en het Eerste Verdiep worden nauwgezet gerestaureerd. Ontbrekende delen worden ingevuld met respectvolle doch hedendaagse interpretaties van de historische vormgeving.

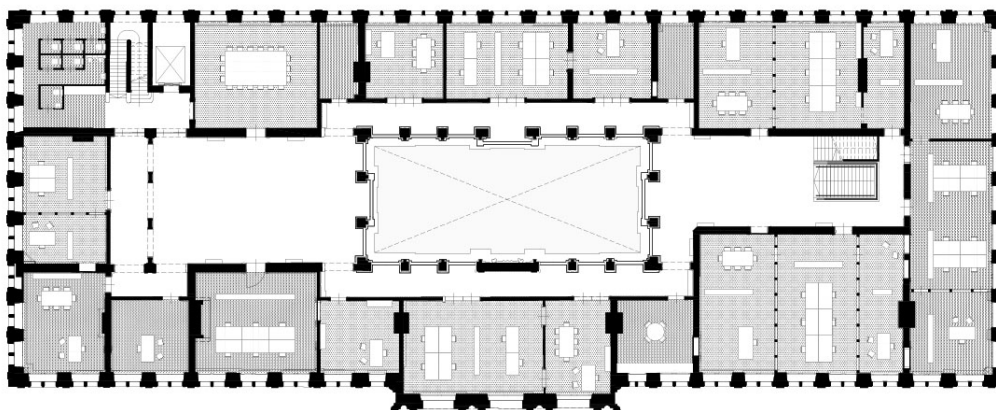
PLATTEGROND GELIJKVLOERS:
De historische ingang aan de Grote Markt wordt opnieuw de hoofdingang. Rond de publieke en collectieve binnenruimten bevinden zich publieke functies, de kantoren voor de fracties en back-office lokalen.

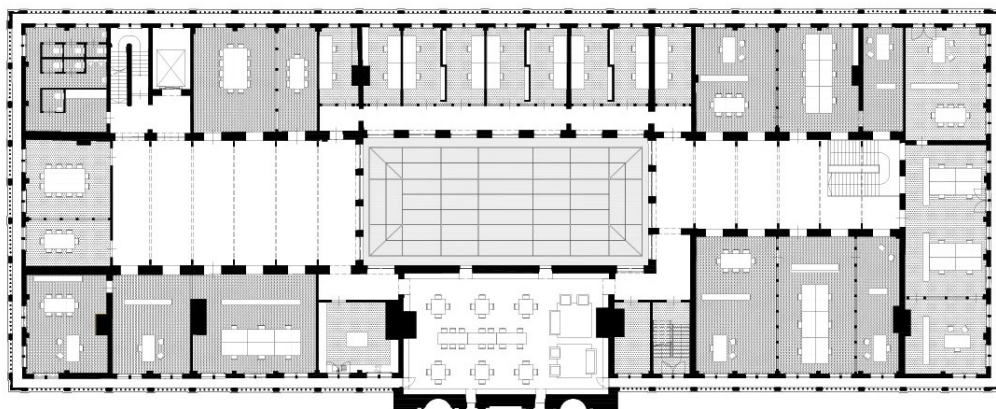
PLATTEGROND 'SCHÖÖN VERDIEP':
De historische kamerstructuur blijft gerespecteerd. De interieurs worden gerestaureerd.

PLATTEGROND 'EERSTE VERDIEP':
De historische kamerstructuur wordt hersteld. De interieurs worden gerestaureerd of op een hedendaagse wijze geherinterpreteerd indien het oorspronkelijk interieur ontbreekt.

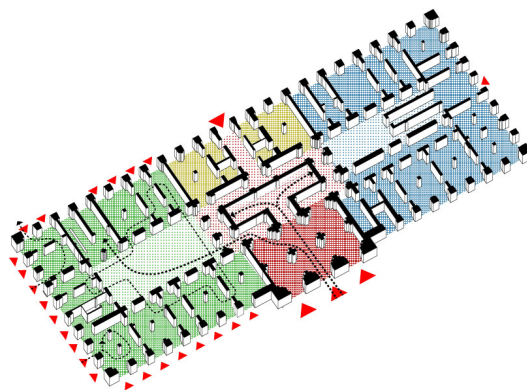
PLATTEGROND 'VERLICHT VERDIEP':
De historische kamerstructuur wordt hersteld.
De historische koer wordt vrijgemaakt en gerestaureerd. Ze vormt een 3-eenheid met de nieuwe vestibules.

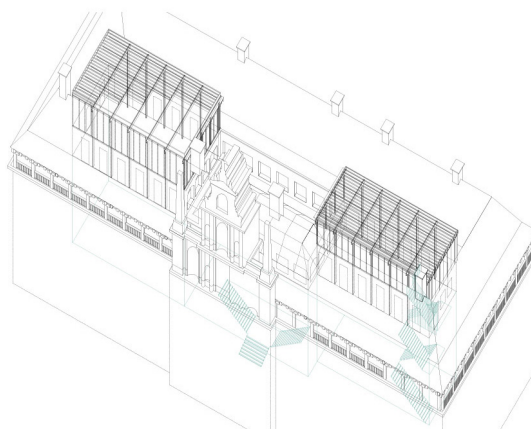
Zicht in de nieuwe circulatiekern in de zuidwestelijke hoek van het gebouw. De historische plafondschildering van Pellegrini wordt als een (trompe l'oeil) doorzicht naar het Verticht Verdiep aangebracht.

CONCEPT GELIJKVLOERS:

De historische ingang wordt opnieuw de hoofdingang. Rond de centraal gelegen publieke en collectieve ruimten bevinden zich publieke functies, de kantoren voor de fracties, en de back-office.

De verschillende verbindende elementen doorheen het gebouw.

DE CAMPANILE:

Zicht op de publieke leer-ruimte in de Campanile op het Verticht Verdiep. Deze wordt tevens als refter voor de medewerkers gebruikt. De bibliotheek is een hint naar de vroegere aanwezigheid van het stadsarchief.

TERUGHOUDEND:
Interieur van een kabinet op het Verticht Verdiep.

